Dräktskick

– Vapen och rustningar

Det här dokumentet finns till för att ni ska kunna se vilka typer av vapen rustningar som passar in på lajvet. Det är viktigt att ni både tänker på om just den aktuella prylen passar in i den tidsperiod som lajvvärlden är baserad på, men även om just den här rollen har tillgång till den här typen av utrustning. Speciellt rustning är DYRT inlajv och långt ifrån alla har tillgång till det.

Till att börja med kommer vi att identifiera tre olika rolltyper, samtliga med väldigt olika ekonomiska förutsättningar.

[1]Först ut har vi en altharisk (eller för den delen även varvarosisk) riddare. Personen ifråga är adlig och rik vilket syns på de många förgyllda delarna. (Ignorera skölden på bilden.) Harnesket är av s.k. churburg-typ och hjälmen är en houndskull-bascinet med en tillhörande aventail (ringbrynjekrage som hänger från hjälmen). Hen bär även en ringbrynjeskjorta och en tunnare gambeson – en s.k. pourpoint/rustjacka - under plåten. Armar och ben är täckta av plåt. Folk med den här graden av rustning använder sällan sköldar utan förlitar sig oftare på vapen som långsvärd och/eller pålyxor. Många riktigt välutrustade althariska knektar kommer också i princip upp på den här nivån, fast kanske inte med riktigt lika många förgyllda delar osv.

[1] Bilden på riddaren kommer från http://www.steel-mastery.com/en/plate-armour/full-plate-armour/armour-in-churburg-style

[2]Nästa person vi stiftar bekantskap med är en altharisk bågskytt, av allt att döma en tämligen välutrustad sådan. Beväpningen består av en långbåge med pilar, ett enkelt svärd (även eneggade huggare av modell ”falchion” är vanliga), en bucklare samt en dolk. Just kombination av någon sorts svärd och bucklare är väldigt vanligt för bågskyttar då de är väldigt effektiva i närstrid i förhållande till sin vikt. Rustningen består av en kortärmad ringbrynjeskjorta samt en brigandin (en sorts väst där insidan är täckt av små metallplåtar). Under den bär han troligtvis en gambeson. Utöver det har han plundrat till sig ett par plåtben från en död varvarosisk riddare och på huvudet har han en speciell form av sallet-hjälmen som är särskilt vanlig bland bågskyttar då den kombinerar utomordentlig sikt med en god skyddsnivå.

[3]Vår sista typ av krigare skulle kunna vara ett althariskt bondeuppbåd i tider av ofärd (samtliga fria altharier måste enligt lag ha en grundläggande militär utrustning samt öva bågskytte en gång i veckan). Det skulle också kunna vara en grupp ilskna utmarkingar (om ni lägger till plädarna) som har fått nog av sin utsugande fogde. Den gemensamma nämnaren är att det här är inte några yrkessoldater. De bär lättare rustning i form av en enkel gambeson, eller som i skytten till högers fall enbart en grov läderväst som han troligtvis bär civilt också. Ev. närstridsvapen är ofta vad som finns till hands på gården – yxor, dolkar, spjut, ev. någon lättare huggare är vanligast. På huvudet bär de en enkel kittelhatt – en lättillverkad hjälmtyp med bra sikt som ändå ger gott skydd, särskilt mot pilar som lobbas mot dem på långt avstånd. Utmarkiska rebeller strider ofta helt utan rustning och med relativt dåliga vapen.

---

[2] Bilden på bågskytten kommer från https://s-media-cache-ak0.pinimg.com/236x/30/0f/e6/300fe63d792a5f6725c1672a450602a8--medieval-archer-longbow.jpg

[3] Bilden längst ner är hämtad från http://www.nesta.org.uk/blog/making-world-safe-disruptive-technologies-lessons-hundred-years-war

OBS! De här tabellerna är enbart exempel! Det finns självklart en massa olika rustnings- och vapentyper som inte har räknats upp här. Om ni är osäkra, fråga gärna oss arrangörer!
Nedanstående lista kan även komma att utökas med både godkända och ej tillåtna saker.

Riddare samt välutrustade althariska och varvarosiska knektar			
	Passar INTE in	**Fungerar OK i brist på annat**	**Toppen! Försök satsa på det här!**
Vapen	Enorma tvåhandssvärd Orealistiska fantasyvapen	Enklare hillebarder	Pålyxor, Långsvärd (max ca 120 cm), Enhandssvärd, Stridshammare Hjälmkrossare Avståndsvapen
Hjälmar	Normandiska /vikingatida hjälmar med nässkena 1500-talshjälmar eller senare Kittelhattar	Salleter med visir (något senare än den tidsperiod vi satsar på) Större tunnhjälmar med en mindre cervelliere under.	Bascinetter
Rustning	Enbart ringbrynja eller gambeson. Rustningar före mitten av 1300-talet eller efter mitten av 1400-talet. Div. fantasygrejer	Harnesk och plåtdetaljer från sent 1400-tal, till exempel s.k. gotiska rustningar	Enklare plåtharnesk, t.ex. av churburgmodell, Brigandin över bålen. Ringbrynjeskjorta eller ”voiders” under rustningen. Plåtarmar och -ben.
Sköldar	Vikingatida rundsköldar, droppsköldar, fyrkantiga sköldar Div. fantasykreationer.	Bucklare	Strykjärnssköldar, men oftare vapen med tvåhandsfattning

Ofrälse yrkessoldater – t.ex. bågskyttar i den althariska hären			
	Passar INTE in	**Fungerar OK i brist på annat**	**Toppen! Försök satsa på det här!**
Vapen	Enorma tvåhandssvärd Orealistiska fantasyvapen Övriga tvåhandsvapen	Stridsklubbor Yxor Spjut	Falchions, Enhandssvärd, Pålyxor/glavar (om ej bågskytt),
Hjälmar	Normandiska /vikingatida hjälmar med nässkena 1500-talshjälmar eller senare Kittelhattar	Kittelhatt Salleter med visir (lite för sent rent tidsmässigt)	Bågskyttesallet Bascinett (gärna utan visir) Cervellieri
Rustning	Full plåtrustning Ringbrynja utan vaddering under	Enklare bröstplåt, Långärmad ringbrynjeskjorta. Enbart gambeson	Brigandin över bålen, enstaka plåtdetaljer om soldaten är välutrustad. Kortärmad ringbrynjeskjorta Gambeson undertill
Sköldar	Vikingatida rundsköldar, droppsköldar, fyrkantiga sköldar Div. fantasykreationer.	-	Bucklare, strykjärnssköldar

Altharisk bondemilis, utmarkiska rebeller osv.			
	Passar INTE in	**Fungerar OK i brist på annat**	**Toppen! Försök satsa på det här!**
Vapen	Tvåhandsvapen Pålyxor, Stridshammare, Liknande strikt yrkesmilitära och pansarbrytande vapen	Improviserade vapen Glavar Svärd/falchion om personen är rik	Långbåge, Yxor, Spjut
Hjälmar	Bascinetter, salleter med visir,	Bågskyttesallet Avsaknad av hjälm	Kittelhatt, cervelliere,
Rustning	Plåt, brigandiner	Ringbrynja om rik roll	Gambeson orustat
Sköldar	Vikingatida rundsköldar, droppsköldar, fyrkantiga sköldar Div. fantasykreationer.	-	Strykjärnssköld, bucklare

Förtydligande av vissa hjälmsorter[4]:

Bascinetter: Passar klockrent på riddare samt (utan visir) på bågskyttar etc.

Bågskyttesallet, cervelliere (även känd som ”secret”) samt kittelhatt. Bra för bågskyttar etc. Cervellieren kan även bäras under en s.k. tunnhjälm om riddaren har en relativt gammal rustning.

Sallet med visir samt s.k. normandisk-/vikingahjälm. Salleten är ok för riddare och välutrustade soldater, men är egentligen aningen för sentida. Den normandiska hjälmen är för tidig (1000-1200-tal) och inte ok på lajvet.

---

[4] Tack till www.nidingbane.se för lånet av bilderna!